

صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

اکین جونارنالومحمد

16-November-2017

هفتیوار سنتن پری اجتماع ۾ نئی وارو
سنتن پریو بیان

(For Islamic Sisters)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اکین جو تارو نالو محمد

وَعَلَى الْإِكِّ وَأَصْحَبِكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ

وَعَلَى الْإِكِّ وَأَصْحَبِكَ يَا نُورَ اللَّهِ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ

دُرُودِ پَاڪِ جِي فَضِيلَتِ

سرڪار مدينه، راحت قلب و سينه، فيضِ گنجينه صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو فرمان شفاعت نشان آهي؛ ”بيشڪ الله تعاليٰ هڪ ملائڪ منهنجي قبر تي مقرر ڪيو آهي جنهن کي تمام مخلوق جا آواز ٻڌڻ جي طاقت عطا ڪئي آهي، پوءِ قيامت تائين جيڪو به مون تي درود پاڪ پڙهندو آهي ته اهو مون کي ان جو ۽ ان جي پيءُ جو نالو پيش ڪندو آهي، چوندو آهي فلاڻي پٽ فلاڻي جي توهان تي درود پاڪ پڙهيو آهي.“ (مجمع الزوائد، ڪتاب الادعية، باب فيما يستفتح به

الدعاء... الخ، ۱/۲۵۱، حديث: ۱۷۲۹۱)

کربلا والوں کا صدقہ یا نبی!
دور ہوں رنج و الم چشم کرم
ورد لب ہر دم دُرُودِ پَاڪِ ہو
یا شہِ عَرَبِ و عَجَم! چشم کرم

(وسائل بخشش مرمم، ص ۲۵۴)

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَيِّبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ

سُبْحَانَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ! دُرُودِ شَرِيفِ پڙهڻ وارو ڪيتري قدر پاڳ وارو آهي جو ان جو نالو پيءُ جي نالي سميت بارگاہِ رسالت ۾ پيش ڪيو وڃي ٿو، هتي اهو مدني گل به نهايت ايمان وڌائڻ وارو آهي ته قبر مبارڪ تي حاضر ملائڪ ڪي ٻڌڻ جي قوت ايتري گهڻي ڏني وئي آهي جو هو دنيا جي هڪ هڪ ڪنڊ ۾ هڪ ئي وقت ۾ درود شريف پڙهڻ وارن لکين مسلمانن جو نهايت آهسته آواز به ٻڌي وٺي ٿو ۽ ان کي علم غيب به عطا ڪيو ويو آهي جو هو درود پاڪ پڙهڻ وارن جا نالا بلڪ ان جي پيئڻن جا نالا به ڄاڻي وٺي ٿو، جڏهن دربار رسالت جي خادم جي سماعت (يعني ٻڌڻ) جي قوت ۽ علم غيب جو اهو حال آهي، ته مڪي مديني جي تاجدار، محبوب پروردگار صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي اختياريات ۽ علم غيب جو ڇا شان هوندو؟ اهي ڇو نه پنهنجي غلامن کي سڃاڻندا ۽ ڇو نه انهن جي فرياد ٻڌي باذن الله تعاليٰ مدد فرمائيندا.

فرياد اُمتي جو ڪرے حالِ زار میں ممکن نہیں کہ خَيْرٌ بَشَرٌ كُو خَيْرٌ نَهْ هُو

(حدائق بخشش، ص ۱۳۰)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّد

پياريو پياريون اسلامي پيٽرون! ثواب حاصل ڪرڻ خاطر بيان ٻڌڻ کان پهريان سنيون سنيون نيٽون ڪري وٺيون ٿيون. فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: ”نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِّنْ عَمَلِهِ“ يعني مسلمان جي نيٽ ان جي عمل کان بهتر آهي.

(المعجم الكبير، سهل بن الساعدي... الخ ج 6، ص 185، الحديث: 5942)

ٻه مدني ڪُل: (1) بغير سني نيٽ جي ڪنهن به نيڪ عمل جو ثواب ناهي ملندو. (2) جيتريون سنيون نيٽون وڌيڪ، اوترو ثواب به وڌيڪ.

بيان ٻڌڻ جون نيٽون

نڪاهون جهڪائي پوري توجه سان بيان ٻڌندس ❀ تڪ لڳائي ويهڻ بدران علمِ دين جي تعظيم خاطر جيترو ٿي سگهيو ٻئي گوڏا وڇائي ويهندس ❀ ضرورت پوڻ تي ٻين اسلامي پيٽرن جي لاءِ سرڪي جاءِ ڪشاده ڪندس ❀ ڌڪو وغيره لڳو ته صبر ڪندس، گهوري ڏسڻ ڇڏڻ ڏيڻ ۽ اٽڪڻ کان بچندس ❀ صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! اذڪُرُالله. تُوْبُوا اِلَي الله! وغيره ٻڌي ثواب ڪمائڻ ۽ صدا لڳائڻ وارن جي دل جوئي جي لاءِ بلند آواز سان جواب ڏيندس ❀ بيان کان پوءِ پاڻ اڳتي وڌي سلام، مصافحو ۽ انفرادي ڪوشش ڪندس. بيان جي دوران موبائل جي غير ضروري استعمال ڪرڻ کان بچندس نه بيان ريكارڊ ڪندس نه ٽي ٻي ڪنهن قسم جي آواز چو ته ان جي اجازت ناهي جيڪو ڪجهه ٻڌندس ان کي ٻڌي ۽ سمجهي ڪري ان تي عمل ڪندي ۽ ان کي بعد ۾ ٻين تائين پهچائي نيڪي جي دعوت عام ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪندس

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّد

بي وضو نام محمد نہ وٺڻ وارو بزرگ

دعوتِ اسلامي جي اشاعتي اداري مڪتبه المدينه جي ڪتاب گلدسته دُرود و سلام ۾ آهي ته: سُلطان محمود غزنوي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ هڪ زُبردست عالمِ دين ۽ روزن ۽ نمازن جو پابند هو ۽ باقاعدگي سان قرآنِ پاڪ جي تلاوت ڪندو هو، پاڻ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ پنهنجي سڄي زندگي دينِ اسلام جي مُطابق گذاري ۽ پرچمرِ اسلام جي سر بُلندي ۽ اعلاءِ ڪَلِمَةُ اللهِ (يعني الله عَزَّوَجَلَّ جو نالو بُلند ڪرڻ) جي لاءِ بيشمار جنگون وڙهيون ۽ ڪامياب ٿيا۔ پاڻ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ شجاعت ۽ بهادري سان گڏوگڏ عشقِ رسول جي عَظِيمِ مَنَصَب تي به فائز هو۔

پاڻ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ جي فرمانبردار غلام اياز جو هڪ پٽ هو، جنهن جو نالو محمد هو۔ حضرت محمود غزنوي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ جڏهن به ان چوڪري کي سڏيندا ها ته ان کي نالي سان پڪاريندا ها، هڪ ڏينهن معمول جي خلاف ان کي اي اياز جا پٽ! چئي مُخاطب ڪيو۔ اياز کي گمان ٿيو ته شايد بادشاه اڄ ناراض آهي، ان ڪري منهنجي پٽ کي نالو وٺي ناهي سڏيو، اهو سندن ڏر ٻار ۾ حاضر ٿيو ۽ عرض ڪيائين: حُضُور! ڇا منهنجي پٽ کان اڄ ڪا غلطي (mistake) ٿي آهي جو اوهان ان کي نالي بدران ابنِ اياز چئي پڪاريو؟ پاڻ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ جن فرمايو: مان محمد جي نالي جي تَعظيمِ خاطر توهان جي پٽ جو نالو بي وضو نه ٿو وٺان ڇو ته ان وقت مان بي وضو هئس، ان ڪري لَفْظِ محمد کي وضو جي بغير زبان تي آڻڻ مُناسب نه سمجهيو۔ (روحُ البيان، پ ۲۲، الاحزاب، تحت الآيت: ۷/۴۰/۱۸۵ مفهوماً)

لب پڻ آ جاتا ۽ جب نامِ جناب	منه ۾ گھل جاتا ۽ شہدِ ناياب
وجد ۾ هو ڪي هم اے جاں بيتاب	اپنے لب پُوم ليا کرتے ہیں

(حدائقِ بخشش، ص ۱۱۴)

مختصر وضاحت: اي منهنجا محبوب آقا صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جڏهن اوهان صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو نالو (محمد صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) اسان جي چپن تي ايندو آهي ته ايئن لڳندو آهي جڻ ته ڪنهن خالص شهد (ماڪي) اسان جي منهن ۾ وجهي ڇڏي هجي انهيءَ خوشيءَ ۾ چپ پاڻ ۾ ملي ويندا آهن ۽ هڪ ٻئي کي چمي وٺندا آهن.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

پياريون پياريون اسلامي پيٽرون! ٻڌو اوهان ته مشهور عاشقِ رسول بادشاهِ سلطان محمود غزنوي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ جو پنهنجي آقا ۽ موليٰ، احمدِ مجتبيٰ، حبيبِ ڪبريا صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سان عشق ۽ محبت جو اظهار ڪرڻ جو انداز به ڪيتري قدر ساراه لائق هو۔ بيشڪ پاڻ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ عشقِ حبيب ۾ فنا ٿي چڪا هئا تڏهن ته تمام رسولن جي سردار، محبوبِ عَفَّار صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي مبارڪ نالي سان نسبت سببِ ادب ڪندي بي وُضُو نالو ”مُحَمَّد“ پنهنجي زبان تي نه آڻيندا هئا، جيتوڻيڪ بي وُضُو نالو ”مُحَمَّد“ وٺڻ شرعاً جائز آهي پر انهن جو عشق انهن کي هن ڳالهه جي اجازت نه ڏيندو هو، بالفرض ڪڏهن اهڙي صورت حال پيش ايندي هئي جو نالو ”مُحَمَّد“ وٺڻ بغير چارو نه هجي ۽ ان وقت هي بي وُضُو هوندا هئا ته ادب طور ٻيو ڪو مناسب نالو استعمال ڪندا

هئا۔ اَلْحَبْدُ لِلّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ ”مُحَمَّدٌ“ جي نالي جي ادب ڪرڻ جو صَدَقو آهي جو اڄ ڏينهن تائين انهن باادب هستين جي شُهرت ۽ عظمت جي هاڪ چئني پاسي آهي، تنهنڪري اسان کي گهرجي ته اسان به انهن عاشقانِ رَسُولِ جِي نَقْشِ قَدَمِ تي هلندي نالي ”مُحَمَّدٌ“ جي نسبت سان جن مسلمانن جو نالو ”مُحَمَّدٌ“ هجي انهن جو به ادب ڪرڻ جي عادت بڻايون جو اَحاديثِ مُبَارَكِ ۾ انهن سان حُسْنِ سُلُوكِ ڪرڻ جو حڪم ارشاد ٿيو آهي جيئن

أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ حَضْرَتُ سَيِّدِنَا عَلِيِّ الْمُرْتَضِيِّ كَرَّمَ اللهُ تَعَالَى وَجْهَهُ الْكَرِيمَ كَانِ رِوَايَتِ آهِي ته نبي ڪريم، رُوْفِ رَحِيمِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن ارشاد فرمايو: جڏهن توهان (پنهنجي) پٽ جو نالو محمد رکو ته ان جي عزت ڪيو ۽ مجلس ۾ ان جي لاءِ جڳهه ڪشادي ڪيو ۽ ان ڏانهن برائي جي نسبت نه ڪريو۔ (الجامع الصغير ص 49 حديث: 706) هڪ ٻي حديث پاڪ ۾ آهي ته رسول الله صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن فرمايو: جڏهن ٻار جو نالو محمد رکو ته ان کي نه ماريو ۽ نه ئي محروم ڪيو۔

(مسند البزار، مسند ابي برزه الاسلمي، 327/9، حديث: 3883)

آنکھوں	ڪا	تارا	نام	مُحَمَّد	دل	ڪا	أَجَلًا	نام	مُحَمَّد
الله	اَكْبَرُ	رَبُّ	العُلا	نِ	هر	شِ	په	لِكَلْمَا	نام
پڻ	يُونِ	تو	ڪثرت	سِ	نام	ليڪن	سب	سِ	پيارا
صَلَّى	عَلَى	ڪا	سهر	سجا	ڪر	دولها	بنايا	نام	مُحَمَّد

(قبالہ بخشش، ص ۷۳)

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

پياريون پياريون اسلامي پيڻرون! ٻڌو اوهان ته نالي ”مُحَمَّد“ به ڪيتري عظمت ۽ شان وارو آهي جو جنهن خوش نصيب جو نالو ”مُحَمَّد“ رکيو وڃي ته هي نالو ان کي به شان ۽ شوڪت وارو ۽ تَعْظِيم ۽ تَوْقِير جو حقدار بڻائيندو آهي تنهنڪري بِالْعُمُومِ سڀني ۽ بِالْخُصُوصِ جنهن جو نالو ”مُحَمَّد“ هجي انهن جي تمام گهڻي تَعْظِيم ۽ تَوْقِير ڪريو- ياد رهي! ادب جو هي انداز اسان کي انهيءَ وقت سمجه ۾ اچي سگهي ٿو جڏهن اسان پاڻ ڪريم صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُ وَسَلَّمَ جو حقيقي مَعْنِي ۾ ادب ۽ اِحْتِرَام ڪنديوسين ڇاڪاڻ ته رسول اڪرم صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُ وَسَلَّمَ جو ادب ۽ اِحْتِرَام ڪرڻ اسان سڀني تي ضروري آهي جيئن صدرُ الشَّرِيعه، بَدْرُ الطَّرِيقه حضرت علامه مولانا مُفْتِي محمد اَمجد علي اَعْظَمِي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائن ٿا: نَبِي جِي تَعْظِيمِ فَرَضِ عَيْنِ بَلْڪِ سڀني فرضن جي اصل آهي- ڪنهن نَبِي جِي اَدْنِي (ٿورڙي) توهين يا تڪذيب، ڪفر آهي- (بهار شريعت، حصه اول، ۴۷/۱) اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ اسان جو پيارو پَرُورَدگار عَزَّ وَجَلَّ به پنهنجي پاڪيزه ڪلام ۾ پنهنجن ٻانهن کي حَبِيبِ مُكْرَم صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُ وَسَلَّمَ جِي تَعْظِيم ۽ تَوْقِير ڪرڻ جي تَرْغِيبِ اِرشاد فرمائي آهي جيئن سڀيارو 26 سُورَةُ الْفَتْحِ جِي آيت نمبر 9 ۾ اِرشادِ رَبُّ الْعِبَادِ آهي:

ترجمو کنز الایمان: ته جيئن اي انسانو توهان الله
۽ ان جي رسول تي ايمان آڻيو ۽ رسول جي تعظيم
۽ احترام ڪريو

يَتَوَمَّنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعَزُّوهُ وَ
تُوقِرُوهُ (سپارو: ۲۶، الفتح ۹)

اعليٰ حضرت، امامِ اهل سنت مولانا شاه احمد رضا خان رحمته الله تعالى عليه بيان
ڪيل آيتِ مُقدَّسه جي تحت فرمائن ٿا: ته سڀني کان مُقدَّم ايمان آهي جو ان
جي بغير تعظيمِ رسولِ مقبول ناهي، ان کان پوءِ تعظيمِ رسولِ آهي جو ان
جي بغير نماز ۽ ٻي ڪا عبادت مقبول ناهي، ائين ته عبدُالله تمام جهان آهي
پر سڄو عبدُالله اهو آهي جيڪو عبدِ مُصطفيٰ (يعني غلامِ مُصطفيٰ) آهي نه ته
عبدِ شيطان هوندو۔ اَلْعِبَادُ بِاللَّهِ تَعَالَى (الله تعاليٰ جي پناه) (ملفوظاتِ اعليٰ حضرت، ص ۱۲۳)
جڏهن ته سپارو 18 سورة النور جي آيت نمبر 63 ۾ حُضُورِ سَرَايَا نُورِ،

صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ڪي پڪارڻ جا ادب سڪاريندي ارشاد فرمايو:
ترجمو کنز الایمان: رسول جي سڏڻ
ڪي پاڻ ۾ ايئن نه بڻايو جيئن توهان
مان هڪڙو بي ڪي سڏي ٿو.
لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ
بَعْضِكُمْ بَعْضًا (سپارو: ۱۸، النور: ۶۳)

حضرت سيدنا عبدُالله بن عباس رضي الله تعالى عنه بيان ڪيل آيتِ مُقدَّسه جي
تفسير ۾ ارشاد فرمائن ٿا: پهريان حُضُورِ (صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) ڪي يا مُحَمَّدُ، يا
أَبَا الْقَاسِمِ چيو ويندو هو، پوءِ الله تعاليٰ پنهنجي نبي جي تعظيم جي سبب انهن
ڪي ايئن ڪرڻ سان منع فرمايائين تڏهن کان صحابه ڪرام (عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ) يا نَبِي
الله، يَا رَسُولَ اللهِ چوندا هئا۔ (دلائل النبوة لابي نعيم، الجزء الاول، الفصل الاول في ذكر ما انزل الله تعالى في

کتابه من فضله، ص ۱۹ حدیث: ۴)

اعلیٰ حضرت، امامِ اہلسنت مولانا شاہ احمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ بَيَان
 کیل آیت سبگوری جي تفسير ۾ فرمائن ٿا: (ائین نہ سڈیو) تہ ای زید! ای
 عمرو! بلکہ هیئن عرض کریو: یارسولَ اللہ، یابنی اللہ، یاسیدَ المرسلین، یأخاتمَ النبیین،
 یاشفیخَ البُذنیین صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْكَ وَسَلَّمَ وَعَلَى الْکَآئِمِیْنَ۔ تنهنکري عالم سبگورا تصریح (وضاحت)
 کن ٿا (تہ) حُضُورِ اَقْدَسِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ کي نالو وني ندا کرڻ (سڏڻ) حرام
 آهي ۽ واقعي انصاف جو مقام آهي! جنهن کي ان جو مالڪ ۽ مولیٰ تَبَارَكَ
 وَتَعَالَى نالو وني نہ سڏي، غلام جي کھڙي مجال جو ادب جي راہ کان تجاؤز
 (Exceed) کري، بلکہ امام زین الدین مرآغي وغيره مُحَقِّقِن (رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ)
 فرمایو: جيڪڏهن هي لفظ کنهن دُعا ۾ هجن جيڪي خود نبي صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ
وَسَلَّمَ سيڪاريا جيئن دعا آهي ”يا مُحَمَّدُ اِنِّي تَوَجَّهْتُ بِكَ اِلَى رَبِّي“ اي مُحَمَّد (صَلَّى
الله تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)! مان اوهان جي تَوَسُّلِ (وسيلي) سان پنهنجي رب (عَزَّ وَجَلَّ) ڏانهن
 مُتَوَجَّه ٿيس۔ (ابن ماجه، كتاب اقامه الصلوة، باب ما جاء في صلوة الحاجة، ۲/ ۱۵۶، حديث: ۱۳۸۵) تڏهن به
 ان جاء تي يا رسولَ اللہ، يا بنی اللہ (چوڻ) گهرجي، جڏهن ته دعا جي لفظن ۾ حَتَّى
 الوُسع (جيترو ممڪن هجي) تَغْيِيرِ (تبديلي) ناهي ڪئي ويندي۔ (فتاویٰ رضويه، ۳۰
 ۱۵۶-۱۵۷/ المتقطا)

نُوحُ و خَلِيلُ و مُوسَى و عِيسَى سَبْ كَا هَ آقَا نَامِ مُحَمَّد

دَوْلَت جو چاهو دونوں جہاں کی کر لو وَظیفہ نام محمد
پائیں مرادیں دونوں جہاں میں جس نے پکارا نام محمد
(قبالہ بخشش، ص ۷۳)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي پيڻرون! ٻڌو اوهان ته رَبُّ الْعَالَمِينَ عَزَّ وَجَلَّ کي پنهنجي
مَدَنِي حبيب صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالِهِ وَسَلَّمَ ۽ سندن نالي مبارڪ جو ادب ڪيتري قَدَر عزيز
آهي جو ان پنهنجي پاڪيزه ڪلام ۾ پنهنجن ٻانهن کي رسول اڪرم صَلَّى اللهُ تَعَالَى
عَلَيْهِ وَالِهِ وَسَلَّمَ ۽ سندن مبارڪ نالي جي ادب ڪرڻ جو حڪم ارشاد فرمايو-
تنهنڪري اسان کي گهرجي ته اسان به هن فرمانِ خُداوندي ۽ مُفَسِّرِنِ سڳورن
رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ جي ارشادن تي عمل ڪندي مدني مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالِهِ وَسَلَّمَ کي
پُڪارڻ وقت ادب ۽ تَعْظِيمِ جو لحاظ ڪندي هميشه صفاتي نالن مثال طور
يَارَسُولَ اللهِ، يَاحَبِيبَ اللهِ وغيره استعمال ڪرڻ جي عادت بڻايون- ائين ته پاڻ صَلَّى اللهُ
تَعَالَى عَلَيْهِ وَالِهِ وَسَلَّمَ جا سمورا نالا ئي يقيناً لائقِ ادب ۽ تَعْظِيمِ ۽ خُدا عَزَّ وَجَلَّ جا محبوب
آهن پر انهن مان نالي ”أَحْمَدُ“ ۽ نالي ”مُحَمَّدُ“ جو شان سڀ کان جُدا (Unique)
آهي چو ته هي ٻه اهڙا مُبَارَك نالا آهن جيڪي اللهُ عَزَّ وَجَلَّ کي تمام گهڻا محبوب
آهن، جيئن ته

الله عَزَّ وَجَلَّ جا محبوب نالا

صَدْرُ الشَّرِيعِ، بَدْرُ الطَّرِيقِ حضرت علامہ مولانا مُفتي محمد امجد علي اعظمي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائن ٿا: حُضُورِ اَکْرَمِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جا نالا مبارڪ ”محمد“ ۽ ”احمد“ آهن ۽ ظاهر اهوئي آهي ته اهي ٻئي نالا خود الله تعاليٰ پنهنجي محبوب صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي لاءِ منتخب فرمايا، جيڪڏهن اهي ٻئي نالا خدا (عَزَّوَجَلَّ) وٽ وڌيڪ پيارا نه هجن ها ته پنهنجي محبوب صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي لاءِ پسند نه فرمائي ها. (بهار شريعت، حصہ ۱۶، ۳ / ۶۰۱) وري انهن ٻنهي مان ”مُحَمَّدُ“ جي نالي کي جيڪا اَهِمِيَّتَ ۽ فُضِيْلَتَ حاصل آهي اهو هر عقلمند شخص آساني سان سمجهي سگهي ٿو. پر افسوس ته جيئن جيئن اسان زمانہ نَبَوِيَّيَ کان پري ٿيندا پيا وڃون ائين اسان جي معاشري ۾ جِهالتَ جي اونداهي وڌندي پئي وڃي. جنهن جو هڪ چٽو مثال هي آهي ته بعض نادان پنهنجي اولاد جي لاءِ اهڙن نالن جي ڳولها ۾ رهن ٿا جيڪو گهر، خاندان، پاڙي ۾ پري پري تائين ڪنهن جو به نه هجي، جيڪو به ٻڌي واه واه ڪري، واه! ڪيترو زَبَرْدَسْتُ نالو رکيو آهي، اڙي هي نالو ته اسان پهرين دفعي ٻڌو آهي وغيره وغيره. اهڙي طرح بعض نادان بي معنيٰ نالا يا مَعَاذَ اللهِ عَزَّوَجَلَّ غير مُسْلِمِنَ جي نالن تي پنهنجي اولاد جا نالا رکندا آهن، اَلْأَمَانُ وَالْحَفِيظُ - يقيناً هي سڀ علمِ دِينِ کان دُورِي ۽ نالي رکڻ جي اَهِمِيَّتَ کان ناواقفي جو نتيجو آهي. ياد رکو! نالي جو تعلق صرف دنيوي زندگي تائين ناهي بلڪ جڏهن ميدان محشر قائم ٿيندو ته انسان کي انهيءَ نالي سان سڏيو ويندو جنهن نالي سان ان کي دنيا ۾ سڏيو

ويندو هو، جيئن ته

حضرت سيدنا ابو درداء رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ کان روايت آهي، حضور پاڪ، صاحب لولاڪ، سياح افلاڪ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن فرمايو: قيامت جي ڏينهن توهان پنهنجي ۽ پنهنجي ابن ڏاڏن جي نالن سان پڪاريا ويندؤ، تنهنڪري توهان پنهنجا سنا نالا رکو - (ابو داؤد، ڪتاب الادب، باب في تغيير الاسماء، ۳۷۴/۴، حديث: ۴۹۴۸)

تنهنڪري وَالِدَيْنِ كِي ڪپي ته هو پنهنجن ٻارن جا اهڙا نالا بلڪل نه رکن جن جي ڪري قيامت جي ڏهاڙي پاڻ انهن ۽ انهن جي ٻارن کي سڀني جي سامهون ڏلت ۽ شرمندگي کي منهن ڏيڻو پوي. ها! نالا رکڻا آهن ته بَرَڪت حاصل ڪرڻ جي نيت سان ٻارن جا نالا انبياءِ ڪرام عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ۽ بزرگانِ دين رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ جڏهن ته ٻارڙين جا نالا اُمّهاتُ الْمُؤْمِنِينَ ۽ صَحَابِيَاتِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُنَّ اَجْمَعِينَ ۽ وَلِيَاتِ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِنَّ اَجْمَعِينَ جي نالن تي رکڻ جو ذهن بڻايو چو ته اهي نالا وڏي بَرَڪت وارا هوندا آهن. خُصُوصاً نامِ ”مُحَمَّد“ جي عظمت جي ته ڇا ڳالهه ڪجي هي اهو مُبَارَك نالو آهي جو ڪَلِمَ طَيِّبَ، قُرْآنِ ڪَرِيمِ، اِذَانِ، نَمَازِ، تِلاوتِ، دُرُودِ و سلام ۽ ديني ڪتاب وغيره سڀني هن مبارڪ نالي جي بَرَڪتن سان مَعْمُور آهن، اهڙي طرح اولهه ۽ اوڀر، اتر ۽ ڏکڻ، زمين ۽ آسمان هر پاسي ”مُحَمَّد“ جي نالي جي شهرت ۽ جلوا آهن ايستائين جو هڪ جائزي جي مُطابِق دُنيا ۾ سڀ کان گهڻو رکيو ويندڙ نالو ”مُحَمَّد“ آهي. تنهنڪري جيڪڏهن اسان چاهيون ٿيون ته اسان کي به ان مُعَزَّز ۽ مُڪَرَّم نالي جون

بَرَڪتون حاصل ٿين ته هن جو هڪ بهترين ذريعو هي به آهي ته اسان پنهنجي ٻارن جو نالو ”مُحَمَّد“ رکون ته جيئن هي مُبَارَك نالا اسان جي بخشش ۽ مَغْفِرَت جو ذريعو بڻجي وڃن ۽ الله **عَزَّوَجَلَّ** ان جي بَرَڪتن سان اسان کي به جَنَّت ۾ داخل فرمائي. اچو! ترغيب طور ”مُحَمَّد“ جي نالي جي فضيلتن تي مُشْتَبِل 5 فَرْمَانِ مُصْطَفِي **صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ملاحظه فرمايو، جيئن ته

ارشاد فرمايائون: جنهن جي گهر پت پيدا ٿئي (اهو) منهنجي محبت ۽ برکت حاصل ڪرڻ جي لاءِ ان جو نالو ”مُحَمَّد“ رکي ته اهو ۽ ان جو پت پئي جَنَّت ۾ ويندا. (ڪنز العمال، ڪتاب النكاح، قسم الاقوال، الباب السابع... الخ، الفصل الاول في الاسماء و

الكني، جزء ۸، ۱۶/۱۷۵، حديث: ۴۵۲۱۵)

ارشاد فرمايائون: جنهن دَسْتَرخوان تي ڪو ”أَحْمَد“ يا ”مُحَمَّد“ نالي جو هجي، ته ان هنڌ تي هر ڏينهن ٻه ڀيرا بَرَڪت نازل ڪئي ويندي. (مسند الفردوس، ۲/۳۲۳، حديث: ۵۶۵۲۵)

ارشاد فرمايائون: جنهن منهنجي نالي مان برکت جي اميد ڪندي منهنجي نالي تي نالو رکيو قيامت تائين صبح ۽ شام ان تي برکت نازل ٿيندي رهندي. (ڪنز العمال، ڪتاب النكاح، قسم الاقوال، الباب السابع... الخ، الفصل الاول في الاسماء و الكني، جزء ۸، ۱۶/۱۷۵،

حديث: ۴۵۲۱۳)

ارشاد فرمايائون: قيامت واري ڏينهن ٻه ماڻهو الله **عَزَّوَجَلَّ** جي بارگاه ۾ بيهاريا ويندا، حڪم ٿيندو: انهن کي جَنَّت ۾ وٺي وڃو. عرض ڪندا: اَللّٰهُ!

اسان ڪهڙي عمل جي ڪري جنّت جي لائق ٿياسين، اسان ته جنّت جو ڪو ڪم ڪيو ئي ناهي؟ الله ﷻ فرمائيندو: جنّت ۾ وڃو! مون قسم ڪنيو آهي ته جنهن جو نالو احمد يا محمد هوندو، اهو دوزخ ۾ نه ويندو- (فردوس الاخبار، ۵۰۳/۲، حديث: ۸۵۱۵)

ارشاد فرمايائون: الله ﷻ فرمايو: مون کي پنهنجي عزت و جلال جو قسم! جنهن جو نالو تنهنجي نالي تي هوندو، ان کي عذاب نه ڏيندس- (ڪشف

الخفاء، حرف الخاء، ۳۴۵/۱، حديث: ۱۲۴۳)

پوڄهه ڳا موٽي لايا هه ڪيا ڪيا ميں يه ڪهون ڳا نام محمد
 غم ڪي گهڻائين چھائي هيں سر پر ڪر دے اِشاره نام محمد
 رنج و آلم ميں هيں نام ليوا ڪر دے اِشاره نام محمد
 (قبالہ بخشش، ص ۷۴)

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلِّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي پيڻرون! مبارڪ نالي جي فضيلتن ۽ ان جي بَرَڪتن بابت ٻڌي گهڻن اسلامي پيڻرن جو اهو ذهن بڻيو هوندو ته آئنده اسان به پنهنجن ٻارن، پوٽن ۽ نواسن وغيره جو نالو ”مُحَمَّد“ ئي رکنديون سين ۽ رکڻ به گهرجي پر ياد رهي! نالي ”مُحَمَّد“ تي نالو رکڻ ۾ بي ادبي جو انديشو آهي ۽ بي ادبي کان بچڻ نهايت ضروري آهي، نالي ”مُحَمَّد“ جي بي ادبي کان بچڻ جو سڀ کان بهترين طريقو هي آهي ته عقيقي واري ڏينهن ٻار جو نالو

”مُحَمَّد“ جڏهن ته سڌڻ جي لاءِ ڪو ٻيو نالو رکيو وڃي ته جيئن نالي ”مُحَمَّد“ جون بَرَڪتون به ملن ۽ نالي جي بي ادبي کان به بچت ٿي وڃي. اَلْحَدُ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ اسان جي بزرگن جو به اهو ئي معمول رهيو آهي ته هو بَرَڪت جي لاءِ پنهنجن ٻارن جا نالا ”مُحَمَّد“ ۽ ادب خاطر پُڪارڻ جي لاءِ ڪو ٻيو نالو سوچيندا هئا جيئن

اعليٰ حضرت ﷺ جو طريقيڪار

اعليٰ حضرت، امامِ اهلِ سنّت مولانا شاهِ امامِ احمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ پنهنجن سڀني پٽن پائينتن جو عقيقي ۾ نالو صرف محمد رکيو پوءِ نالي پاڪ جي آداب جي حفاظت ۽ پاڻ ۾ سڃاڻپ جي لاءِ عرفن جدا مقرر ڪيا. (فتاوىٰ رضويه، ۶۸۹/۲۴، ملخصاً)

عاشقِ اعليٰ حضرت جي ادا

اهڙي طرح جڏهن عاشقِ اعليٰ حضرت، اميرِ اهلِ سنّت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَهُ جن جي خدمت ۾ ڪنهن جي نالي رکڻ جي درخواست ڪئي ويندي آهي ته عام طور تي پاڻ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَهُ ان ٻار جو نالو، محمد ۽ پڪارڻ جي لاءِ عرفن مثال طور: رَجَب رضا رکندا آهن. نالي سان گڏوگڏ رضا جو اضافو، امامِ اهلِ سنّت مولانا شاهِ امام احمد رضا خان عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن جي نسبت relation سان ڪندا آهن. (نامِ رهنمائيءَ، ص ۲۹)

اپنے رضا کے قربان جاؤں جس نے سکھایا نام محمد
 آنکھوں میں آکر دل میں سما کر رنگت رچا جا نام محمد
 اپنے جمیل رضوی کے دل میں آجا سما جا نام محمد
 (قبالہ بخشش، ص ۷۴)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّدٍ

پياريون پياريون اسلامي پيائون! اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ عَالِمِ سَبْغُورِن پِنهِنجِن
 ڪتابن ۾ به نالي ”مُحَمَّد“ جي باري ۾ نهايت دلچسپ مَدَنِي گل بيان ڪيا آهن۔
 اچو! حُصُولِ بَرَڪتِ جِي لاءِ نالي ”مُحَمَّد“ بابت ڪجهه ايمان افروز مَدَنِي گل
 مُلاحظَ ڪريو جيئن

لفظ ”مُحَمَّد“ جي باري ۾ ايمان افروز مَدَنِي گل

مشهور مُفسِّرِ قُرْآن، حڪيمُ الأُمَّتِ مُفتي أحمد يار خان نعيمي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ
 تفسيرِ نعيمي ۾ فرمائن ٿا ته لفظ ”مُحَمَّد“ جي معنيٰ آهي؛ هر طرح تعريف
 ڪيل، هر وقت، هر زماني، هر زبان ۾ حمد ۽ ثناء ڪيل۔ حقيقت هي آهي ته
 جيئن حضور انور صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سموري مخلوق ۾ افضل، سڀني رسولن
 جا سردار آهن اهڙي طرح حضور انور صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو اسم شريف به
 سڀني نبين جي نالن جو سردار آهي۔ هن پاڪ نالي جا بيشمار فضائل آهن جن
 مان ڪجهه هي آهن؛

(1) سڀني جا نالا ان جا ماءُ پيءُ رکندا آهن لقب قوم ڏيندي آهي خطاب
 حڪومت کان ملندو آهي، پر حضور انور صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن جو نالو، لقب

۽ خطاب سڀ الله ﷺ جي طرفان آهن جو عبدالمطلب (رضي الله تعالى عنه) ملائڪ جي بشارت سان اهو نالو رکيو۔ (2) ٻين جا نالا پيدائش جي ستين ڏينهن رکيا ويندا آهن پر حضور انور ﷺ جن جو پاڪ نالو جهان جي پيدائش کان پهريان عرش اعظم تي لکيو ويو هو ۽ حضرت عيسيٰ عليه السلام حضور انور ﷺ الله تعالى عليه واله وسلم جي ولادت باسعادت کان تقريباً 600 سال پهريان پنهنجي قوم کي فرمايو: اسْمُ أَحْمَدَ انهن جو نالو پاڪ احمد آهي، گذريل قومون سندن پاڪ نالي جي برڪت سان دعا گهرنديون هيون۔ (3) حضور انور ﷺ جن جو نالو ”محمد“ وڏو جامع آهي، جنهن ۾ حضور انور ﷺ جن جا بيشمار فضائل بيان ٿي ويا آهن، آدم جي معنيٰ آهي مٿي مان پيدا ٿيڻ وارا، ابراهيم جي معنيٰ آهي ”مهربان پيءُ“، نُوح جي معنيٰ آهي ”خوف خدا وچان گريه و زاري ۽ نوحو ڪرڻ وارا“ انهن سڀني نالن ۾ هڪ هڪ وصف جي طرف اشارو آهي پر ”محمد“ جي معنيٰ آهي هر طرح سان هر وصف ۾ بيحد تعريف ڪيل، انهيءَ ۾ حضور انور ﷺ جن جي لاتعداد خوبين ۽ ڪمالن ڏانهن اشارو ٿي ويو۔ (5) لفظ ”محمد“ ۾ غيبي خبر به آهي جو هميشه دنيا ۽ آخرت ۾ ان جي هر جڳهه هر طرح حمد و ثناء پئي ٿيندي رهندي۔ انهيءَ خبر جي صداقت اسان پنهنجي اکين سان ڏسي رهيا آهيون جو اڄ به حضور انور ﷺ جن تعالٰي عليه واله وسلم جي برابر ڪنهن جي به تعريف نٿي ٿئي، بلڪ جيڪي حضور انور ﷺ جن سان وابسته ٿي ويا انهن جي به تعريف ٿي وئي، فرش تي ان جون ڌومون ته عرش تي ان جي واکاڻ۔ (6) جيڪو پنهنجي پٽ جو نالو محبت مان ”محمد“ رکي، الله تعاليٰ ان تي رحم فرمائيندو جو مونڪي اهڙي شخص کي عذاب ڏيندي حياءُ ٿيندو آهي جنهن منهنجي محبوب جي محبت ۾ پنهنجي پٽ جو نالو ”محمد“ رکيو آهي۔ (تفسير نعي، ۴/۲۲۰-۲۲۱ ملخصاً وملتطاً)

نالي ”مُحَمَّد“ جي اڃان برڪتن کي بيان ڪندي مُفتي صاحب فرمائن ٿا:

سڀني جا نالا پيدائش جي ستين ڏينهن رکيا ويندا آهن پر حُضُور (صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) جو نالو ربّ تعاليٰ مخلوق جي پيدائش کان پهريان رکيو هو جيئن آدم عَلَيْهِ السَّلَام اهو نالو عرش جي بُلندي تي لکيل ڏٺو، نُوح عَلَيْهِ السَّلَام جي ڪشتي (Ark) انهيءَ نالي جي بَرَڪت سان مُڪَمَّل ٿي، اُنبياءِ ڪرام (عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام) حُضُور (صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) جي نالي جي طُفيل (وسيلي) سان دُعائون گهريون. اَسْمَاءُ اُنبياءِ ڪرام (نبين سڳورن عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام) جي نالن) جي مَعْنِي اهڙي اعليٰ ناهي جيئن (نالي) ”مُحَمَّد“ جي مَعْنِي آهي يعني بي عيب ۽ هر طرح لائق ساراهه، حُضُور (صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) جي نالي سان قَبَر جي اِمْتِحان ۾ ڪاميابي ۽ مَحْشَر ۾ نجات آهي. (الْغَرَض) حُضُور (صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) جو نالو اهو ڪيميا آهي (جو) جنهن سان انسان جي زندگي ۾ انقلاب اچي ويندو آهي. (شانِ حبيب الرحمن، ص ۵۵)

شيدا نه ڪيون هون اس پر مسلمان رت کو هه پيارا نام محمد
 رکھو لحد میں جس دم عزیزو مجھ کو سنانا نام محمد
 روزِ قیامت میران و پُل پر دے گا سہارا نام محمد
 (قبالہ بخشش، ص ۷۳)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللهُ تَعَالَى عَلَی مُحَمَّد

ڪتاب ”نام رکهنے کے احڪام“ جو تعارف

پياريون پياريون اسلامي پيڙيون! بيان ڪيل نالي ”مُحَمَّد“ جي باري ۾ دلچسپ مَدَنِي گل ٻڌي اسان جي سينن ۾ به هن مُقَدَّس نالي جي اَهميت ۽

أَفْضَلِيَّتِ ۽ شَانِ ۽ عَظْمَتِ وَدَيِّكَ رُوشَن تِي هُوندي- نالي ”مُحَمَّد“ جي فضيلتن ۽ بَرَڪتن ۽ نالا رڪن جي باري ۾ شرعي احڪامن ۽ بين ڪوڙ مَدَنِي گلن جي مَعْلُومَاتِ جي لاءِ دَعْوَتِ اِسْلَامِي جي اِشَاعَتِي اِدَارِي مَكْتَبَةُ الْمَدِينَةِ جي ڪتاب ”نام رکهنے کے احڪام“ جو مُطَالَعُو فرمايو- اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ هن ڪتاب ۾ مِعَاشَرِي ۾ نالو رڪن جا مختلف اَنداز، اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ جا پسنديدہ نالا، ضروري وضاحت، اَسْمَاءِ اِلٰهِيَةِ سان گڏ نالا رڪن جا مَدَنِي گل، نالي ”مُحَمَّد“ جي بَرَڪتن تي مُشْتَمَلِ فَرْمَانِ مُصْطَفِي صَلَّي اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، لفظ ”مُحَمَّد“ جي باري ۾ اِيْمَانِ اَفْرُوزِ مَدَنِي گِل، لَقَب، تَخْلُصُ ۽ كِنِيَّتِ جي تعريف، ان کان علاوہ مَدَنِي مُتَن ۽ مُتَبِنِ جا نالا رڪن جي لاءِ 538 نالن جي فِهْرَسْتِ كِي به شامل ڪيو ويو آهي تنهنڪري پاڻ به ان جو مُطَالَعُو ڪيو ۽ بين ڪي به پڙهڻ جي ترغيب ڏياريو- دَعْوَتِ اِسْلَامِي جي ويب سائٽ www.dawateislami.net تان هن ڪتاب کي ريڊ (يعني پڙهي) به سگهجي ٿو، ڊاؤن لوڊ (Download) ۽ پرنٽ آؤٽ (Print Out) به ڪري سگهجي ٿو-

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْبِ! صَلَّي اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

پياريون پياريون اسلامي پيڻيون! اسان نالي ”مُحَمَّد“ جي بَرَڪتن جي باري ۾ ٻڌي رهيون هون ۽ هي به ٻڌو ته اسان جا بزرگ سڳورا رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ هن نالي پاڪ جو تمام گهڻو ادب ڪندا هئا، ٿيڻ ته ايئن گهرجي ته اسان به بزرگن جي طريقي تي عمل ڪندي هن پاڪ نالي جي عِزَّتِ ۽ حُرْمَتِ جو خيال

ڪريون ۽ دل ۽ جان سان ان جو خوب خوب ادب ڪريون پر افسوس صد ڪروڙ افسوس ته هاڻي هن پاڪ نالي جو احترام به ختم ڪيو پيو وڃي، مثال طور بعض واهيات ۽ بي باڪ نادان زبان جا ايتري قدر تيز هوندا آهن جو هو عام ماڻهن سان گڏ ”مُحَمَّد“ نالي واري مسلمانن کي به مُعاف نه ڪندا آهن ۽ انهن کي به مَعَاذَ اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ برين گارين ۽ بُرن لقبن سان سڏيندا آهن، ائين ئي ڪجهه نادان شرعي احڪام کان ناواقفي جي ڪري هر شخص جي نالي کان اڳ ۾ ”مُحَمَّد“ لکندا يا پڙهندا آهن جڏهن ته ڪڏهن معنيٰ جي اعتبار سان ڪجهه نالن کان پهريان ”مُحَمَّد“ لکن پڙهن درست ناهي هوندو ته پوءِ نالي ”مُحَمَّد“ جي بَرَڪت ته ڇا ملندي رهندو بي ادبي جو وبال هتي تي هاڻي هڪ طرف ته انهن جهڙن نادانن جو طريقڪار آهي ته بي پاسي انهن باادب هستين جو لائق تقليد ڪردار اسان جي سامهون آهي جيڪي ناموسِ مُصطفيٰ سان گڏوگڏ نالي ”مُحَمَّد“ جي عِزّت ۽ حُرْمَت جا سڄا پاسبان ۽ نالي ”مُحَمَّد“ جي ادب جي مُعَاملي ۾ زبردست مدني ذهن رکڻ وارا هئا. اچو! نالي ”مُحَمَّد“ جو ادب ڪرڻ بابت هڪ سبق حاصل ڪرڻ وارو واقعو ٻڌون ٿا،

مفتي اعظم اصلاح ڪئي

سراجُ العارفين حضرت علامه مولانا غلامِ آسي رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائن ٿا: مون پنهنجي نالي جي شروع ۾ بَرَڪت جي لاءِ لفظ ”محمد“ شامل ڪري ڇڏيو هو. ان تي شهزاده اعليٰ حضرت مفتي اعظم مولانا مصطفيٰ رضا خان رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالَى عَلَيْهِ

تنبيه فرمائي جو اتي اسمِ رسالت (يعني محمد) نه هجڻ گهرجي. مون فوراً عرض ڪيو ته حضور پوءِ ”محمد عبدالحَي“ جو ڇا حڪم آهي؟ ان جي جواب ۾ حضرت فرمايو: ڪٿي عبدالحَي ۽ ڪٿي غلامِ آسي؟ علامه (غلامِ آسي عليه السلام) فرمائڻ ٿا: ”اهو جواب ٻڌي مان حيرت ۾ پئجي ويس ۽ حضرت جي تَفَقُّه في الدين (دين جي سمجهه) جي عظمت دل ۾ چڱي طرح ويهي وئي.“

حضور مفتي اعظم رحمته الله تعالى عليه پنهنجي ارشاد سان اها رهنمائي فرمائي آهي جو جنهن نالي جي شروع ۾ لفظ ”محمد“ آندو وڃي، جيڪڏهن انهي نالي جو اطلاق لفظ ”محمد“ تي درست هجي ته اتي لفظ ”محمد“ شروع ۾ آڻڻ درست ٿيندو (جيئن محمد صادق) ۽ جيڪڏهن انهي نالي جو اطلاق لفظ ”محمد“ تي درست نه هجي ته اتي لفظ ”محمد“ شروع ۾ آڻڻ درست نه ٿيندو (جيئن محمد غلام حسين). حضور رحمت عالم صلى الله تعالى عليه واله وسلم عبدالحَي آهن تنهن ڪري محمد عبدالحَي چوڻ درست آهي پر غلامِ آسي نه آهن ان ڪري ”محمد غلامِ آسي (يعني ”آسي“ جو غلام)“ چوڻ نامناسب آهي. (جهان مفتي اعظم، ص ۴۵۱، بتغير قليل)

ان جي علاوه به ڪجهه اهڙا نالا آهن جو جن کان اڳ ۾ نالي ”مُحَمَّد“ جو اطلاق ڏرست ناهي هوندو مثال طور عبدالمُصطفي، غلامِ عوث، غلامِ جيلاني، عُبَيْدِ رِضا وغيره پر ڪڏهن ڪڏهن هنن نالن کان به اڳ ۾ ”مُحَمَّد“ لکيو ويندو آهي البت اها ڳالهه به ڏهن نشين رڪو ته نالي ”مُحَمَّد“ جو اطلاق ڪهڙي نالي تي ڏرست آهي ۽ ڪهڙي نالي تي نه ان جو تعين ڪرڻ جي هر ڪنهن کي اجازت ناهي! تنهنڪري ان جي لاءِ دعوتِ اسلامي جي تحت قائم

دارُ الْإِفْتَا أَهْلَسُنْتُ كَان مَعْلُوم كَرِيو-

محفوظ سدا رکھنا شہا! بے آڏبوں سے
اور مجھ سے بھی سَرَزَد نہ کبھی بے آڏبي هو

(وسائلِ بخشش مرمم، ص ۳۱۵)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

8مدني ڪمن مان هڪ مدني ڪم ڪيست بيان/مدني مذاڪرو

پياريون پياريون اسلامي پينرون ” اوهان ٻڌو ته اسان جا بزرگانِ دين رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ڪيتري قدر غيرت مند هئا جو جڏهن اهي حضرات نالي ”مُحَمَّد“ جي بي آڏبي ٿيندي ڏسندا هئا ته بي قرار ٿي ويندا هئا ۽ ان جي ايماني غيرت کي جوش اچي ويندو هو تنهنڪري اهي حضرات هتو هت بي آڏبي ڪرڻ واري جي اصلاح (Reformation) ڪندا هئا. اي ڪاش ته اسان کي به انهن بزرگن جو صدقو نصيب ٿئي ۽ اسان به انهن جي تعليمات تي عمل ڪندي نالي ”مُحَمَّد“ جو ادب ڪرڻ وارا ۽ ان پاڪيزه مَبَارَك نالي جي بي آڏبي ٿيندي ڏسي هتو هت بي آڏبي ڪرڻ واري جي اصلاح ڪرڻ وارا بڻجي وڃون. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ اڄ جي هن نازڪ دور ۾ دعوتِ اسلامي مسلمانن جي اندر بزرگن جي ان مدني سوچ

کي پيدا ڪرڻ لاءِ، انهن کي نالي ”مُحَمَّد“ جو ادب ڪرڻ ۽ نالي ”مُحَمَّد“ جي بي ادبي ڪرڻ وارن جي اصلاح ڪرڻ جو ذهن ڏيڻ جي لاءِ هر دم ڪوشش ڪري پئي. تنهنڪري اوهين به هن مدني ماحول سان وابسته رهو ۽ ادب ۽ تعظيم جو پيڪر بڻجڻ جي لاءِ ذيلي حلقي جي 8 مدني ڪمن ۾ وڌ کان وڌ حصو وٺو. ذيلي حلقي جي 8 مدني ڪمن مان هڪ مدني ڪم ڪيسٽ بيان/مدني مذاڪرو آهي. هر اسلامي پيڻ روزانو انفرادي طور تي يا سڀني گهر وارن کي (جن ۾ نا محرم نه هجن) جمع ڪري شيخ طريقت امير اهل سنت دامت برڪاتهم العاليه جا سنتن پريا بيان ۽ مدني مذاڪرا وڌيڪ مڪتبه المدينه کان جاري ٿيندڙ بين مبلغن جا سنتن پريا بيان ضرور ٻڌو. هفته وار اجتماع ۽ تربيتي مدني حلقي ۾ ماهوار مدرسه المدينه (بالغات) ۾ هفته وار ۽ جامعة المدينه ۾ روزانو ڪيسٽ اجتماع ڪيو (روزانو سنتن پريو بيان يا مدني مذاڪري جي گهٽ ۾ گهٽ هڪ ڪيسٽ بيان ٻڌو/مدني مذاڪرو ٻڌندڙن سان امير اهل سنت دامت برڪاتهم العاليه گهڻو خوش ٿيندا آهن). الحمد لله عَزَّوَجَلَّ مدني مذاڪرو به علم دين حاصل ڪرڻ جو هڪ بهترين ذريعو آهي ۽ علم دين جي فضيلت ۾ ايندو آهي ته حضرت سيدنا عبد الله ابن عباس

رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا فرمايو ته هڪ گهڙي رات جو پڙهڻ پڙهائڻ
سڄي رات عبادت ڪرڻ سان افضل آهي (مشڪوة المصابيح ڪتاب
العلم الفصل الثالث رقم 256 ج 1 ص 117)

ته پوءِ اوهين به هر وقت دعوت اسلامي جي مدني ماحول سان وابسته
رهندي وڌ کان وڌ مدني مذاڪرن ۾ پنهنجي شرڪت کي لازمي بڻايو
الحمد لله عَزَّوَجَلَّ دعوت اسلامي جي مدني ماحول سان وابستگي
جون ڪوڙ مدني بهارون آهن اچو ترغيب ڏيارڻ جي لاءِ هڪ مدني
بهار ٻڌڻون ٿيون جيئن ته

منهنجي ڌيءُ جي اصلاح ٿي وئي

پنجاب (پاڪستان) جي هڪ اسلامي پيڻ جي بيان جو خلاصو آهي ته
منهنجي ڌيءُ فلمون ڊراما ڏسڻ ۽ بي پردگيءَ جهڙن ٻين گناهن ۾
گرفتار هئي پنهنجي زندگي جا قيمتي پل ضايع ڪري رهي هئي مان
ان جي حرڪتن کان ڏاڍو بيزار هئس. مان ان کي گهڻو سمجهائيندي
هئس پر هوءَ هڪ ڪن سان ٻڌي بي ڪن کان ڪڍي ڇڏيندي هئي.
الحمد لله عَزَّوَجَلَّ مان دعوت اسلامي جي اسلامي پيڻن جي هفتي
وارستن پري اجتماع ۾ شرڪت ڪندي هئس ۽ اجتماع ۾ گهري

ويندڙ دعائن جي قبوليت جا واقعا به ٻڌندي هئس. جيئن ته هڪ ڀيري مون دعوت اسلامي جي تحت ٿيڻ واري يارهين شريف جي اجتماع ذڪروعت ۾ پنهنجي ڌيءُ جي اصلاح جي دعا گهري منهنجي خواهش هئي ته منهنجي ڌيءُ به دعوت اسلامي جي مبلغه ٿئي. الحمد لله عَزَّوَجَلَّ منهنجي دعا قبول ٿي ۽ منهنجي ڌيءُ اسلامي پيڻرن جي هفتہ وار سنتن پري اجتماع ۾ مون سان گڏ هلڻ لاءِ تيار ٿي وئي. منهنجي اها ڌيءُ جنهن کي منهنجي نصيحت ۽ سمجھائڻ ڪو فائدو نه ڏيندو هو جڏهن ان سنتن پري اجتماع ۾ شرڪت ڪئي ته ايترو ته اثر ٿيو جو دعوت اسلاميءَ جي ئي ٿي وئي ترقي جون منزلون چڙهندي چڙهندي (تحرير لکڻ وقت) منهنجي ڌيءُ حلقي ذميداره جي حيثيت سان سنتن جي خدمت ڪري رهي آهي

مجلس توقيت

پياريون پياريون اسلامي پيڻرون! اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ عاشقان رسول جي مدني تحريڪ دعوتِ اسلامي سڄي دنيا ۾ گهٽ وڌ 104 شعبن ۾ نيڪي جي دعوت جون ڏومون مڇائڻ ۾ مصروفِ عمل آهي. انهن شعبن (Departments) مان

هڪ ”مجلسِ توقيت“ به آهي۔

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ مجلسِ توقيت هينئر تائين اعليٰ حضرت رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ جِي تحقيقي مطابق علمِ توقيت جي اُصول ۽ قانون مُطابق دنيا جي بي شمار شهرن (بشمول حرمينِ طيبين) جا ”اوقاتُ الصَّلَاةِ“ جي نقشن سان گڏوگڏ سڄي پاڪستان جي پندرهن سو (1500) کان وڌيڪ مقامن تي مشتمل عظيم الشان ڪتاب بنام ”اوقاتِ نماز برائے پاڪستان“ شايع ڪرائي چڪي آهي۔ ان سلسلي ۾ پڻ هڪ قدم وڌائيندي دعوتِ اسلامي جي مجلسِ آئي تي جي تعاون سان هڪ اهڙو سافٽ ويئر بنام ”اوقاتِ الصَّلَاةِ“ به متعارف ڪرايو ويو آهي جيڪو ڪمپيوٽر ۽ موبائل وغيره تي نمازن جي صحيح وقت جي ڄاڻ ۾ وڌيڪ مفيد آهي، هن سافٽ ويئر بنام ”اوقاتُ الصَّلَاةِ“ ۾ ڪوڙ مقامن جي اوقاتِ نماز ڄاڻڻ جي سهولت موجود آهي، نظامِ الاقات متعلق ڪنهن به قسم جو مسئلو يا مشورو هجي ته مجلسِ جي ذميدارن کان عالمي مدني مرڪز فيضانِ مدينه باب المدينه ڪراچي جي فون نمبر تي هن اي ميل ايڊريس (prayer@dawateislami.net) جي ذريعي رابطو ڪري سگهجي ٿو عالمي مدني مرڪز فيضانِ مدينه باب المدينه ڪراچي ۾ مڪتب جي مخصوص وقت ۾ توقيت مڪتب ۾ ملاقات ڪري رهنمائي به وٺي سگهجي ٿي.

الله ڪرم ايسا ڪري تجھ ۾ جهاڻ ۾

اے دعوتِ اسلامي تری دھوم مچي ہو

صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

صَلُّوا عَلَ الْحَبِيبِ!

جشنِ ولادت جي باري ۾ مکتوبِ عطار

اي جشنِ ولادتِ مُصطفيٰ ملهائڻ واريون اسلامي پيڻيون! صَفَرُ الْمُظْفَرِ جو مُبَارَك مهينو پنهنجي پڄاڻيءَ ڏانهن جاري آهي. پوءِ اِنُ شَاءَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ رَبِّعُ الْأَوَّلِ جو پُرَنُور مهينو پنهنجي شان ۽ شوڪت سان جَلَوَه گر ٿيندو هي اهو عَظِيمُ الشَّان مهينو آهي جنهن جو عاشقانِ رَسُولِ يارهن (11) مهينا وڏي شِدَّت سان اِنْتِظَار ڪن ٿا، مَرَحبا يا مُصطفيٰ جي گونج ۾ جُلوس ميلاد جون ڌومون مچائيندي، محفلِ نعت جو اِهْتِمَام ڪندا، صَدَقو ۽ خيرات ڪندا، مدني پرچمر ۽ جهنڊيون لڳائيندا، چَراغان ڪندا ۽ ڏوم ڌام سان جَشْنِ ولادت جون خوشيون ملهائي پنهنجي عقيدت ۽ مَحَبَّت جو اظهار ڪندا آهن. پر ياد رهي! هر اهم ڪم جا ڪجهه ضروري آداب هوندا آهن، اهڙي طرح جَشْنِ عيد ميلادُ النَّبِي ملهائڻ جا به ڪجهه آداب آهن جن جو لحاظ رکڻ گهڻو ضروري آهي جيئن ته جشنِ ولادت جي موقعي تي گهڻي يا روڊ وغيره تي اهڙي طرح سَجاوت ڪرڻ جو جنهن سان گاڏي وارن ۽ پيدل هلڻ وارن کي تڪليف ٿئي، ناجائز آهي. چَراغان ڏسڻ جي لاءِ عورتن جو اجنبِي مَرَدن جي وچ ۾ بي پرده نڪرڻ ۽ باپرده عورتن جو به هلندڙ انداز ۾ مَرَدن ۾ اختِلاط (گڏجي جمع ٿيڻ) انتهائي افسوس ناک آهي ۽ بجلي جي چوري به ناجائز آهي، تنهنڪري هن سلسلي ۾ بجلي فَرَاهم ڪرڻ واري اداري سان جائز ذريعن سان چَراغان جي

ترکیب بڻایو۔

شیخ طریقت، امیر اہلسنت، بانی دعوتِ اسلامی حضرت علامہ مولانا
 ابو بلال محمد الیاس عطار قادری رضوی ضیائی دَامَتْ بَرَکَاتُہُمُ الْعَالِیَہ جشنِ میلاد
 ملهائڻ وارن عاشقان میلاد کي letter پنهنجي مکتوب ۾ کجه اهر مدني گل
 عطا فرمایا آهن۔ اچو! اوهين به مکتوبِ عطار توجه سان ٻڌڻ جي سعادت
 حاصل کریون:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ سَگِ مَدِیْنَه مُحَمَّدِ الْیَاسِ عَطَّارِ قَادِرِي رَضَوِي عَفِي عَنْه
 جِي طَرَفَانِ تَمَامِ اِسْلَامِي پِينرن جِي خدمت ۾ جشنِ ولادت جِي خوشي ۾
 جهولندڙ ساون ساون جهنڊن ۽ جڳمڳ ڪندڙ بلبن ۽ ننڍڙين ننڍڙين بتين
 کي چمندو جهومندو ماڪي ڪان به منو مڪي مدني سلام،

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَلٰى كُلِّ حَالٍ - اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ

تم بهي ڪر ڪي ان ڪا چرچا اپنے دل چڪاو

اُونچي ميں اُونچا نبي ڪا جھنڊا گھر گھر ميں لهر او

چنڊ واري رات جو هنن لفظن ۾ تي پيرا مسجڊن ۾ اعلان ڪرايو: تمام
 اسلامي پائرن ۽ پينرن کي مبارڪ هجي جو ربيع الاول شريف جو چنڊ نظر
 اچي ويو آهي.

رَبِيعُ التُّورِ اُميدون کي دُنيا ساڻه لے آيا

دُعاؤں کی قبولیت کو ہاتھوں ہاتھ لے آیا

اسلامی پیٹ جو بی پردگی کرڻ حرام آهي. براءِ ڪرم ربیع الاول شریف جي برکت سان اسلامي پيڻون مستقل شرعي ڀردو ۽ وڏي خوش قسمتي جو شرعي ڀردو ڪرڻ جي نیت ڪن (عورت جو بي پردگی ڪرڻ حرام آهي ۽ فوراً توبه ڪري انهن گناهن کان رڪجي وڃڻ واجب آهي).

جھڪ ڳيا ڪعبه سبهي بُت مُنہ ڪے بل آوندھے ڳرے

دَڀبه آمد ڪا تها، اَهلاً وَّ سَهلاً مرحبا

(وسائل بخشش مرم، ص ۱۳۷)

ستن ۽ نيڪين تي استقامت حاصل ڪرڻ جو عظيم مدني نسخو هي آهي ته تمام اسلامي پيڻون روزانو فڪر مدینه ڪندي مدني انعامات جا رسالا ڀري هر مهيني (جي پهرين تاريخ تي) جمع ڪرائڻ جي نیت ڪن، هت ڪڍي چئو: ان

شاءِ الله عَزَّوَجَلَّ

بدلياں رحمت کی چھائیں بوندیاں رحمت کی آئیں

اب مرادیں دل کی پائیں آمدِ شاهِ عَرَبِ هے

(قبالہ بخشش، ص ۱۸۴)

تمام اسلامي پيڻون ۳۰ ڏينهن تائين روزانو گهر جي اندر (صرف گهر وارن ۾) فيضانِ سنت جو درس جاري ڪن ۽ وري آئنده به روزانو جاري رکڻ جي نیت ڪن.

پنهنجي مسجد، گهر، دڪان، ڪارخاني وغيره تي ۱۲ عدد نه ته گهٽ مان گهٽ هڪ عدد سبز سبز جهنڊو ربيع الاول شريف جي چند رات کان وٺي سڄو مهينو لڳايو، بسن، ويگنن، ترڪن، ترالن، ٽيڪسين، رڪشن، وغيره تي ضرورتاً پنهنجي ڪيسي مان رقم پري جهنڊا خريد ڪري لڳايو، پنهنجي سائيڪلن، اسڪوٽر ۽ ڪار تي به لڳايو، هر طرف سبز سبز جهنڊن جون بهارون مرڪندي نظر اينديون، عام طور تي ترڪن جي پٺيان جاندارن جون وڏيون وڏيون تصويرون ۽ بي ڍنگا شعر لکيل هوندا آهن، منهنجي خواهش آهي ته ترڪن،

ضروري احتياط: جيڪڏهن جهنڊي تي نعلين پاڪ جو نقش پاڪ يا ڪا لکت هجي ته هن ڳالهه جو خيال رکو ته نه اهو ليڙون ليڙون ٿئي، نه ئي زمين تي اچي پئي ۽ جيئن ئي ربيع الاول شريف جو مهينو موڪلائي وڃي ته فوراً لاهي ڇڏيو، جيڪڏهن احتياط نه ٿيون ڪري سگهو ۽ بي ادبي ٿيڻ جو انديشو هجي ته بنا نقش ۽ بنا لکت جا سادا ساوا جهنڊا لڳايو. (سگِ مدينه عقي عنه به حتي الامکان پنهنجي مڪان بي نشان بنام ”بيت الفنا“ تي سادن مدني پرچمن جي ترڪيب ڪندا آهن

نبی کا جھنڊا ليکر نڪو دُنیا پر چھا جاؤ

نبی کا جھنڊا آمن کا جھنڊا گھر گھر میں لھراؤ

پنهنجي گهر تي ۱۲ جھالرن (يعني لڙهين) يا گهٽ ۾ گهٽ ۱۲ بلب سان لائيتنگ ڪيو (پر انهن ڪمن لاءِ بجلي چوري ڪرڻ حرام آهي. تنهن ڪري ان سلسلي ۾ بجلي فراهم ڪندڙ اداري سان جائز ذريعن جي ترڪيب بڻايو)

مشرق و مغرب میں اک اک بامِ کعبہ پر بھی ایک
نصبِ پرچم ہو گیا ، اہلاً و سہلاً مرحبا

(وسائلِ بخشش مرمم، ص ۱۳۶)

هر اسلامي پيڻ طاقت آهر وڌيڪ نه ته گهٽ ۾ گهٽ ٻارهن رپين جا مڪتبه
المدينه جا شايع ٿيل رسالا ۽ مدني گلن جا مختلف پمفليت تقسيم ڪرائن.
شادي غمي جي موقعن تي ۽ مرحومن جي ايصال ثواب جي خاطر به ”لنگر
رسائل“ هلايو ۽ ٻين مسلمانن کي به ان جي ترغيب ڏياريو .

بانٽ ڪر مڏني رسالَ ڏين ڪو پھيلايَ

ڪرڪے راضی حق ڪو حقدارِ جنان بن جايَ

سگِ مدينه جو لکيل پمفليت ”جشنِ ولادت جا ۱۲ مدني گل“ ممڪن هجي ته
۱۱۲ نه ته گهٽ ۾ گهٽ ۱۲ عدد ۽ ٿي سگهي ته رسالو ”صبح بهاران“ ۱۲ عدد
مڪتبه المدينه تان هديو ڏئي حاصل ڪري ورهايو. جشنِ ولادت جي خوشيءَ ۾
بيان جون ڪيسٽون ۽ VCDs خوب ورهايو ۽ دين جي تبليغ ۾ حصو وٺو.
شادين جي موقعي تي ڪارڊ سان گڏ رسالو ۽ ٿي سگهي ته بيان جي ڪيسٽ يا
VCDs به وجهي ڇڏيو. عيد ڪارڊن جي رواج کي ختم ڪري ان جي جاءِ تي به
اهو ئي رائج ڪيو ته جيئن جيڪا رقم خرچ ٿئي ان سان دين جو به فائدو ٿئي.
مون کي ماڻهو قيمتي ڪارڊ موڪليندا آهن ان سان دل خوش ٿيڻ بدران
ڏڪندي آهي. ڪاش! عيد ڪارڊ تي خرچ ٿيڻ واري رقم دين جي ڪمن ۾ خرچ
ڪئي وڃي ها! ان تي لڳل افشان (يعني چمڪدار پاڻوڊر) سان ڏاڍي پریشاني
ٿيندي آهي .

اُنکے در پے پلنے والا اپنا آپ جواب
کوئی غریب نواز تو کوئی داتا لگتا ہے

(ذمیدار اسلامي پيڻرون گهرن ۾ اجتماعات فرمائن) ربيع الاول شريف جي دوران
ٿيڻ وارن تمام اجتماعن ۾ جن کان ٿي سگهي اهي سبز جهندا گڏ ڪڍي اچن -

يارهين جي شام نه ته يارهينءَ جي رات غسل ڪيو، ٿي سگهي ته هن عيدن
جي عيد جي تعظيم جي نيت سان (اسلامي پيڻرون پنهنجي ضرورت جون جيڪي شيون ممڪن هجن
اهي نيون وڻن)

آئي نئي حڪومت سڳهه نيا چلے گا
عالم نے رنگ بدلا صُبحِ شبِ ولادت

(ذوق نعت، ص ۶۷)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

پياريو پياريون اسلامي پيڻرون اسان بتو ته
ﷺ نالو ”مُحَمَّد“ مُسلمان جي شان ۽ عظمت کي وڌائي ٿو -
ﷺ نالو ”مُحَمَّد“ عِزَّت ۽ اَفْزائِي جو ذريعو آهي -
ﷺ نالو ”مُحَمَّد“ خُدا عَزَّوَجَلَّ کي به مَحْبُوب آهي -

ﷺ نالي ”مُحَمَّد“ جي بَرَڪت سان انسان جي بگڙي بڻجي ويندي آهي۔

ﷺ نالي ”مُحَمَّد“ جي بَرَڪتن سان ڪائنات فيضياب ٿي رهي آهي۔

ﷺ نالو ”مُحَمَّد“ جنّت ۾ داخلي جو سبب آهي۔

ﷺ نالو ”مُحَمَّد“ نارِ جهنّم کان نجات جو ذريعو آهي۔

ﷺ نالي ”مُحَمَّد“ جي بي ادبي ڪرڻ کان بزرگانِ دين رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ اجمعين کي

سخت نفرت هئي۔

ﷺ نالي ”مُحَمَّد“ جي بي ادبي ڪرڻ سان هر ڪنهن کي بچڻ ڪپي۔

الله تعاليٰ نالي ”مُحَمَّد“ جي صَدَقِي ۽ طُفِيلِ اسان کي به ادب ۽ تَعْظِيمِ جي

لازوال دَوْلَتِ نصيب فرمائي ۽ اسان کي ان مُقَدَّسِ نالي جون خوب خوب

بَرَڪتون نصيب فرمائي۔ اَمِينِ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي پيڻرون! بيان کي ختم ڪندي سنّت جي

فضيلت ۽ ڪجهه سنّتون ۽ آداب بيان ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪريان ٿي،

تاجدار رسالت، شهنشاھِ نُبُوْتِ، مصطفىٰ جانِ رحمت صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو فرمان

جنّت نشان آهي: جنهن منهنجي سنّت سان محبت ڪئي ان مون سان محبت

ڪئي ۽ جنهن مون سان محبت ڪئي اهو جنّت ۾ مون سان گڏ هوندو. (1)

1...مشكاة الصابح، ڪتاب الايمان، باب الاعتصام بالڪتاب والسنة، 1/97، حديث: 175

سُنَّتیں عام کریں دین کا ہم کام کریں نیک ہو جائیں مسلمان مدینے والے

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

سُرْمُو لِبْکَاثُ جُونِ سُنْتُونِ ۽ آدَاب

اچو! شیخ طریقت، امیرِ اهلِ سُنَّت، بانیِ دعوتِ اسلامی حضرت علامہ مولانا ابو بلال محمد الیاس عطار قادری رَضَوِي ضیائی جی رسالی 101 مدنی گل صفحی نمبر 27 تان سُرْمُو لِبْکَاثُ جُونِ سُنْتُونِ ۽ آدَاب بتو: فرمانِ مُصْطَفِي صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَآلِہٖ وَسَلَّم آھی: ”سپنی سرمن مان بہتر سُرْمُو ”اِثْمِد“ (اِثْمِد) آھی جو اهو نظر کی روشن کری تو ۽ پنیٹ پیدا کندو آھی“ -- (ابن ماجہ، ۴/ ۱۱۵، حدیث: ۳۴۹۷)

! پتر جو سُرْمُو استعمال کرڻ ۾ حرج ناھی ۽ کارو سُرْمُو یا کجل زینت جی قصد (یعنی زینت جی ارادی) سان مرد کی لبکائٹ مکروہ آھی ۽ زینت جو ارادو نہ هجي تہ کراہت ناھی۔ (فتاویٰ ہندیہ، ۵، ۳۵۹/!) سُرْمُو سمہڻ مہل استعمال کرڻ سنّت آھی۔ (مرآة المناجیح، ۶، ۱۸۰) **!** سُرْمُو استعمال کرڻ جی تن نقل کیل طریقن جو خلاصو پیش خدمت آھی: (1) کڏھن ٻنھی اکین ۾ تی تی سرائیون (2) کڏھن ساچی اک ۾ تی ۽ کابی ۾ بہ، (3) تہ کڏھن ٻنھی اکین ۾ بہ ۽ وری آخر ۾ هک سرائی کی سُرْمُو ۾ وجھی کری ان کی واری واری سان ٻنھی اکین ۾ لبکایو۔ (شعب الایمان ج 5 ص 218، 219) اهڙي طرح کرڻ سان

ان شاء الله عَزَّ وَجَلَّ تنھي طريقن تي عمل ٿيندو رھندو۔ ! عزت جا جيترا بہ ڪم
ھوندا ھئا اسان جا محبوب آقا صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ساڃي پاسي کان شروع ڪندا
ھئا، تنھنڪري پھريان سرمو ساڃي اک ۾ پوءِ ڪاٻي اک ۾ پايو۔۔

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّد

طرح طرح جون ھزارين سنتون سڪڻ جي لاءِ مڪتبه المدينه جي شايع ٿيل
2 ڪتاب بهار شريعت حصو 16 (312صفحا) 120 صفحن جو
ڪتاب ”سنتي ۽ آداب“ رسالو 163 مدني پھول ۽ 101 مدني پھول ھديو ڏئي
حاصل ڪيو ۽ غور سان مطالعو ڪريو.